

dila ter da se je bati, da bi nekateri ne gnali živine na trg brez potnega lista. Druge občine pa, ki se izrečejo za povečanje, pa podpirajo svojo prošnjo, ker pravijo, da bi vpeljanje takse ne bilo na škodo koristim kmetovalcev, ker bi ta taksa večinoma le prodajalca zadela. Dalje pa še pristavljajo, da prouzročuje ogledovanje živine in izdavanje potnih listov zamudo časa, da morajo pred sejmom oni, ki izdajajo živinske potne liste po en, dva in tudi po tri dni doma ostati, in čakati na dotične, ki pridejo po živinske potne liste. To opravilo ali dolžnost občin pa je vsakako združeno s stroški, ki se pa z malim odrajlom za tiskanje nika- kor ne dajo pokriti.

Nekatere občine odškodujejo svojega župana za trud njegov na ta način, da mu prepusté dohodek, večkrat omenjena odrajtila, za tiskanje.

Deželni odbor povdarja še to, da se v večjih občinah tudi na več krajih živinski potni listi izdajajo in da za več krajev občine ne pokrijejo dotičnih stroškov z dohodki tiskanic. Deželni odbor dalje potrjuje, da so se živinski potni listi tudi na Kranjskem udomačili in da se more od živinskih potnih listov, ako se njih izdavanje vpelje, le dober uspeh pričakovati, misli pa, da bi ne nasprotovalo koristim kmetovalcev, ako bi se za ogledovanje živine po strokovnjakih prej, ko se izdava živinski potni list, določila posebna taksa, ki bi z odrajlom za tiskanje za potni list vred znašala k večjemu 10 soldov, ker ni pričakovati, da bi občinski odbori, katerih člani v največ občinah so kmetovalci, kaj takega sklenili, kar bi ne bilo kmetovalcem na korist.

Deželni odbor je toraj tega mnjenja, da naj bi se onim občinam, ki za ogledovanje živine, vršečo se pred izdavanjem živinskega potnega lista, sklenejo takso od 1 do 8 kr., pobiranje dovoli, ako je deželni odbor visokost takse v smislu deželne postave dné 3. decembra l. 1868., dež. zak. šte. 17 določil. Z ozirom na zdaj navedeno nasvetuje deželni odbor:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Tarifa k postavi za občinske takse za vojvodstvo kranjsko dné 3. decembra l. 1868. dopolni se s sledečo točko:

24. Za ogledovanje vsake živali, vršečo se po strokovnjaku pred izdavanjem živinskega potnega lista, — gold. 1 kr. do — gold. 8 kr.

Politične stvari.

Jugoslovanski klub v državnem zboru.

Vprašanje takega kluba razpravljali so nekateri slovenski časniki že večkrat, prav odločno in kategorično pa je sklenilo zahtevati tak klub „Slovensko društvo“ za spodnji Štajer pri svojem občnem zboru dné 28. decembra minulega leta. Resolucija 3., zadevajoča to vprašanje, se glasi: V dosego dejanske enakopravnosti smatramo za neobhodno potrebno, da Slovenci od Trsta do Mure in Novega mesta do Beljaka v prihodnjih volitvah za državni zbor izvolimo takošne poslance, ki bodo zraven koristi svojega volilnega okraja gledali tudi na koristi celega naroda slovenskega in vstopivši s primorskimi, isterskimi in dalmatinskimi Hrvati v poseben klub, skušali nam priboriti naše narodne pravice v vzajemnem postopanju s českim, poljskim, rusinskim klubom in nemškimi konservativci.“

Ni nam treba omenjati, da se bistveno strinjamo z vsemi drugimi sklepi omenjenega društva, in da je le edino vprašanje potrebe posebnega jugoslovanskega ali slovensko-hrvatskega kluba, o katerem se čutimo ve-

zane, izreči svoje pomislike. — O kompetenci takega sklepa nočemo govoriti, ker je samo po sebi umevno, da vsaka poklicana skupina sklepa o svojih zadevah sama, in sedaj bi se k večem smela vsem slovenskim in hrvatskim državnim poslancem ter mogla priznati pravica, vsaj deloma kompetentno izjaviti se o tem vprašanju v tem teritorialnem obsegu.

Kar zadeva pomenljivost vprašanja, priznati moramo, da je gotovo zelo važno organizatorično, oziroma taktično vprašanje, nikakor pa bi tako vprašanje ne spadalo med točke našega programa.

Če bi mi Slovenci ne imeli za seboj skušenj minulih 24 let, in bi prvič volili v državni zbor, ali ko bi nas bile dosedanje skušnje prepričale, da je zahtevam in pravicam Slovencev v škodo, ako se v klub združijo z drugimi, ko s Hrvati, tedaj bi se vsaj v teoriji ne dalo veliko ugovarjati zoper poseben klub.

Tudi nikakor ne trdimo, da bi bil tak poseben klub izključen za vso prihodnost, ampak bilo bi celó nemogoče, da bi se tak klub v resnici kazal koristen. Zdi se nam pa, da je edino pravo, rešitev tega vprašanja prepustiti izvoljencem državnim poslancem. Klubi se spreminjajo, kakor tudi vojskovodja svoje čete včasih združuje, včasih zbira, ravno tako je tudi nekatere premakljivosti in gibčnosti treba v politični borbi. — Če se pa ozremo na sedanje razmere v državnem zboru in pa na dosedanje skušnje, izreči moramo brez ovinkov, da o potrebi in koristi posebnega kluba nismo nikakor prepričani.

Nočemo obširneje govoriti o prvem začetku ustavne dobe, le toliko omenjamo, da so Slovenci z narodnimi Dalmatinci s Tirolci in Bukovinci pa nekaterimi avstrijskimi konservativci bili v skupnem klubu in so izrekoma stara tirolska garda Greuter-Giovanelli in drugi zmiraj najzvestejši stali s Slovenci. — Po izstopu Čehov leta 1871. skrčilo se je število avtonomistov, Galicijani hodili so svojo pot. Leta 1872. imeli smo Slovenci samo 4 zastopnike iz Kranjskega, Tirolci imeli so 5 avtonomistov, 2 sta bila s Predarelskega in 2 sta bila avstrijska kmeta, katerih pa je uže eden umrl in je tako ves klub avtonomistov štel samo 12 udov. Dalmatinci z Ljubuški in Danilom na čelu stopili so s tem klubom le redko kedaj v dotiko — in ravno takrat, ko nam je šlo za najvažnejšo akcijo nam nasprotne vlade: za neposredne volitve, zapustili so nas Dalmatinci čez noč in tako pomagali nasprotnikom našim vpeljati sistemo, od katere so si obetali večno večino. Leta 1873. osnoval je grof Hohenwart klub desnega središča, v katerem so bili zbrani vsi avtonomisti razun Galicijanov, in po čegar državniškem vodstvu je bilo l. 1879. grofu Taaffe-u mogoče, dosedanje manjšino povzdigniti k večini. Povrnili so se Čehi, število udov poljskega kluba je narastlo nad 50, in Hohenwartov klub je štel 58 udov. Znano je, da se je čez par let odcepil po osebnih spletkah Lienbacherjevih klub Lienbacherjev s približno 20. udi; Hohenwartov klub pa še danes šteje 38 udov in bi jih štel celó 40, ako bi dva privrženca njegova ne bila ministra. Med temi 38 je

zastopnikov Slovencev vseh	13
zastopnikov Hrvatov iz Dalmacije in Istre	9
Tirolcev je	7
Bukovincev	5
Nadalje 3 avstrijski konservativci in go-	
riški Valussi	4

skupaj . 38

Slovenci s Hrvati imajo tedaj 22 glasov, v klubu odločno večino, sicer pa imajo Bukovinci z nami prav enake narodne težnje gledé svoje narodnosti nasproti

tamošnjemu ponemčevanju, tako da je v klubu 27 udov enoličnega političnega prizadevanja. Ostalih 11 udov, pa izrekoma Tirolci, so pri vsaki priliki dejansko in očitno pokazali, spominjamo edino na izvrstne Greuterjeve govore, da nas odločno in pošteno podpirajo. Z njihovo podporo sprejele so se v zbornici resolucije, katere so nam deloma pripomogle, deloma nam pripravljajo pot k enakopravnosti. — Enako se je ravno pred božičnimi prazniki ves Hohenwartov klub odločno izrekel za podporo onih zahtev, katere so vnovič sprožili slovenski poslanci, in načelnik klubov stopil je z vso odločnostjo za-nje v akcijo.

Zdi se nam tedaj po sedanjih razmerah neumestno odbacevati dosedanje zveste nam zaveznike brez vzroka, in pa odcepljati se v manjši, slabejši in manj vpliven klub. — Ne puščajmo tedaj dobrega, dokler nimamo boljšega.

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

Najbogatejši gospodar v Krasnojaru je bil Ivan Kalenik, sam še srednje star človek, a uže oča dorastlih sinov in pooženjenih. Da popišem tega kmeta imovitost, senjarsk bi bil v vsakem kraju, samo v Poljski Ukrajini ne. Njega rodbina je bila med prvimi naselniki nekoliko desetletij puščobnega čaralnega torišča, kjer je ležal sedanji Krasnojarsk; nič čudnega ni, ker je sebi odbrala bila obširno in razkošno selišče. Lep, starodaven travnik je klinasto sezal v ribnik na reki Tašliku, tvoril je nekov polubreg; tam so stale Kalenikove koče, ograjali so jih s svojo senco prelepi dobi, vonjave lipe, bele breze. Pod tem senčnatim drevjem, po travi, visoki do pasa, pasle so se ljube molzne krave, kmetu prijetna domača žival, ali njega čumaškim volom, mlademu blagu, ovčjim čedam bi ne bile zadoščevale te livade, ko bi bile — kakor koli razsežne bile, vsa ta živad je svobodno zahajala v stepe, kjer je, kedar je zbrala se, zabelela, kakor kaka skalnata lisa ali kak pokošen prostor v gori. Pokriti vozovi, kupi samih kôl in vsakoršnega orodja, ki je bilo potrebno in rabilo na poti, delalo je napotje v gospodarskem dvoru med kočami. Podolgoma ob tej naselbini, ograjeni s hrastovimi kolci, kakor kak ostrog, držala je po vasi ulica, kjer je na najvišem prostoru bil vodnjak, rekali so mu Kalenikov vodnjak. Neoženjenim Kalenikovim sinom ni bilo treba daleč hoditi in iskati shodišča in zabav z najlepšimi dekličmi v vasi, ker preskočili so samo prelaz pri vodnjaku, pa so bili med cvetočimi dekleti celega sela — med devami, ki so hodile po vodo in vsaka svoj koromisel (Schulterjoch) imele po kitajski navadi prevešen ob plečih (gotovo so bili ta običaj, kakor so vedra nosili, lê-sem zanesli prav od Vélikega Mura Tatarji, ki so nekedaj gospodarili v Ukrajini), in vsakega dné je o solnčnem zahodu bilo tû mnogo petja in veselosti. Gospodarskim hčeram, srečnejšim, nego je bila kraljčina Naurikai, ni bilo treba voziti se do čiste vode, kjer so prale plateno obleko, prale jo v reki konec livade; kopale so se, lovile se, a nič jim ni kalilo ljube svobode, le če je kak mladenč nalašč priveslal v čolnu in poplašil jih s kako dumko (Sehnsuchtslied) ali z nekoliko neskromnimi pogledi.

Ali ni vse Kalenikovo bogatstvo bilo na tem lepem naselišču. Imel je še nekoliko ogromnih bučelnic (Bie-

nengarten), nekoliko sadskih vrtov po lesovih (kar je nekova posebnost, stare vrtove nahajamo po lesovih nedavno naseljene Ukrajine, gotovo so to zapuščina predzadnjih naselitev), nekoliko razsežnih in dobro obdelanih baštanov. Vendar izvirek njegovih dohodkov je bila največ odgoja blaga (Vieh) in kupčijstvo sè soljo; poljedelstvo je, kakor vsi drugi, zanemarjal, obseval je le nekoliko njiv, kakor na nekakov zasmeh.

Za tega del je moj brat sklenil, da tega kmetskega mogotca primora, da bode celi vasi na vzgled skrbnejše na mari mu žitno gospodarstvo, a ko je pomladi bil na dvor prišel prosit, da bi dobil popotni list na Krim (jeli so ga bili tačas zahtevati od popotnih), odrekel mu ga je brat, izgovarjal se je s tem, da ne ugaja pogojem, da bi obseval oddelek polja, ki je odločen mu. — Kmet ni mogel, ali prav za prav — ni hotel umeti tega ugovora — dokazoval je, da je zvršil dolžnost do svojega dvora jeseni, da je zaoral vlastelinskega polja toliko, kolikor mu je bilo odločenega, svojega pač več, nego je treba, ni hotel obsejati, in da zato dvoru pomoč ne bode nikoli skrajšana. Ker je moj brat znal, da bi modrovanje in dokazi ostali brezi vsakoršnega prida, sklenil je, da zmore s krepko voljo in z vstrajnostjo: odpravil je toraj kmeta brezi popotnega lista, spravil ga je izpred sebe odurno, a da bi gospod nehal misliti na njegov pot, začel je kmet pečati se s podvojenim pomladanskim posevkom, hotel je namestiti opuščeno jesensko setvo.

Odšel je kmet, ponižen na videz in poslušnosti vdan; ali morda sam v sebi ni bil zatrl gnjusobne upornosti, ali je bil jej vernejši od svojih osornih sinov, ki so bili nevoljnejši od njega na novo odločeni red, — ukazane dela ni dovršil popolnoma, temuč tajno je odšel na svojo znano pot. Nekega dné je odredil deset do dvajset mož — in odšel je njim na čelu pred svitom iz vasi. Dvor je dobil glas o tem; z dvora so poslanci šli za samovoljci in vrnili so jih sè silo. Ta javna neposlušnost ni mogla ostati brezi vsakoršne kazni. Stari Kalenik ni smel izzuvati se o navadnem časi; njegove sinove so pokaznili s tepežem, — sinove, ki so surovo po robu postavljali se dvorskim Kozakom, ker so jih zavračevali, in začenjali so boje. Tepež je upokoril jih in neizrečeno razdražil. A vendar so bili poslušni; odmerili so jim delo na polji, orali so in sejali; ali v tem so skrivaj po semnjih prodajali svoje množno blago, znebljali se svojega znatnega gospodarstva, z daleka pripravljali vse, okoristili se z mojega brata odhodom pod Svir — in vsi so neko noč pobegnili s soprogami in otroci vred, ostali imetek so odpeljali s seboj.

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Nov Metuzalem.* Ruski časniki pripovedujejo o starčku v vasi Nikolojevskoja živečemu kmetu po imenu Chazin, o katerem je dokazano, da je rojen dne 20. maja 1694. leta, ki je tedaj uže od spomladi v 191. letu. Starček je nek slaboten, toda noben čut ga še ne zapušča. — S tremi ženami imel je 35 otrok, šteje pa sedaj v svoji družini 120 vnukov, 86 praunukov, 23 prapraunukov in 20 praunukov tretjega kolena.

* *O zgoreli in potopljeni ladiji „Sirius“* našla se je na bregovih otoka Rügen flaša in v njej sledeče pisanje: „Ni je rešitve, pred seboj gledam smrt. Naj Lübeški trgovci skrbé za vdove in sirote. Pozdravljam ženo in otroke. H. Mull, vodja parobroda „Sirius“. — Ta parobrod odpeljal se je začetkom meseca novembra z Lübeke s pavolo in nekoliko popotniki.